

Strateginen vuorovaikutus puhtaan siirtymän hankkeissa

Aihe 12:
Paikallinen hyväksyttävyyys (NIMBY)
Vuorovaikutus koko hankkeen elinkaaren ajan
Jouni K Juntunen

Strateginen vuorovaikutus puhtaan siirtymän hankkeissa

Paikallinen hyväksyttävyyys - NIMBY

Jouni K Juntunen

A! Aalto University
Executive Education
Professional Development



Rahoittaja

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus



Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Oppimistavoitteet

Luennon jälkeen tulisi ymmärtää

- NIMBY konsepti ja sen kritiikki.
- Paikka sosiaalisena ja monitieteellisenä käsitteenä.
- Paikkasidonnaisuuden vaikutus hyväksyttävyyteen.
- Hyväksyttävyyden dynamiikka elinkaarella.

Mitä NIMBY tuo mieleen?



- **"Takapiha"-ilmiö ja NIMBYismi** viittaavat paikalliseen vastustukseen energiainfrastruktuuria vastaan.
- NIMBY (Not In My Backyard) -käsite liittyy usein tuulivoimaloihin, kaatopaikkoihin ja muihin teknologisiin hankkeisiin.
- Termiä käytetään usein **halventavasti** kuvaamaan kehitystä vastustavia yksilöitä tai yhteisöjä.
- NIMBY-asenne: **periaatteessa kannatetaan hanketta**, mutta ei haluta sitä omaan lähiympäristöön.
- Vastustuksen taustalla oletetaan kaksi pääasiallista syytä:
 - **Alueellinen läheisyys:** mitä lähempänä ihmiset asuvat, sitä enemmän he kokevat haittoja (esim. asumisen arvo, elämänlaatu).
 - **Henkilökohtaiset ominaisuudet:** vastustajat nähdään usein **tunteellisina, tietämättöminä tai itsekkäinä**, keskittyen omiin haittoihin ja unohtaen yhteiskunnalliset hyödyt.



NIMBY-termin kritiikkiä (1/2)

- **NIMBY-termiä** käyttävät usein media, päättäjät ja teollisuus heikentämään uusiutuvan energian hankkeiden vastustusta.
- Käsite on saanut **voimakasta kritiikkiä** useista näkökulmista:
 - **Tiedonpuuteteoriaa** on kyseenalaistettu – kansalaiset voivat olla hyvin perillä asioista.
 - **Vastustus ei ole aina negatiivista** – se voi paljastaa poliittisia ja teknisiä ongelmia.
 - **Rationaalisen toimijan mallia** on haastettu – ihmiset toimivat myös oikeudenmukaisuuden ja reiluuden ohjaamina.
 - **Kannustimet voivat lisätä vastustusta**, jos ne koetaan "lahjuksina".
 - **Stereotyyppinen NIMBY-näkemyks** on liian yksinkertainen – tärkeää on huomioida konteksti, sosiaaliset ja psykologiset tekijät.
 - **Alueellisen läheisyyden oletus** ei saa tukea empiirisistä tutkimuksista.

NIMBY-termin kritiikkiä (2/2)

- **"Takapiha"-käsite on ongelmallinen**, kuten myös siihen liittyvä NIMBY-termi.
- Vaikka se huomioi sosiaaliset ja subjektiiviset näkökohdat, se tekee sen **vain problematisoimalla ne**.
- **Korostaa liikaa alueellista läheisyyttä** subjektiivisten reaktioiden selittäjänä.
- **Yksinkertaistaa paikallisten asenteita**, olettaen että huoli johtuu vain itsekkyydestä, tietämättömyydestä tai irrationaalisuudesta.
- Voi johtaa **etäännyttäviin kehitysstrategioihin**, kuten siirtämään tuulipuistot merelle – unohtaen merialueiden arvon.
- Tukee ajatusta **faktojen ja myyttien erottelusta** energiahankkeiden sijaintikiistoissa.
- **Emotionaalisten reaktioiden sivuuttaminen** voi ohjata energiasuunnittelua liian kapeasti.
- Lopputuloksena **"takapiha"-käsite vahvistaa sijoituspaikkanäkökulman oikeutusta**, korostaen näiden käsitteiden **toisiaan täydentävää ja riippuvaista suhdetta**.

Takapiha on suppea näkökulma

- **"Takapiha"-käsite perustuu suppeaan käsitykseen kodista**, rajaten sen yksityisomistukseen ja tontin fyysisiin rajoihin.
- **Paikalliset huolenaiheet usein ylittävät yksittäisten kiinteistöjen rajat**, koskien myös julkisia maisemia ja merialueita.
- Huoli paikoista voi olla **yksilöllistä ja kollektiivista**, eikä perustu pelkästään lailliseen omistajuuteen.
- **Kotiin liittyvät tunteet voivat kohdistua myös ei-omistettuihin paikkoihin**, jotka herättävät kiintymystä ja huolenpitoa.
- **"Takapiha"-käsite ei tunnista paikkojen emotionaalista ja symbolista merkitystä** ihmisille ja yhteisöille.
- Teollisuuden pyrkimykset kumota myyttejä esimerkiksi **kiinteistöarvojen laskusta** (esim. British Wind Energy Association, 2009) ovat **valikoivia ja yksipuolisia**.
- Tällaiset näkemykset **ohittavat paikkojen monitasoisen merkityksen** yksilöiden ja yhteisöjen identiteetissä ja hyvinvoinnissa.

“Paikka” energiateknologian käyttöönoton keskeisenä ajattelutapana

- **Paikka on monitieteinen käsite**, jota tutkivat mm. arkkitehdit, maantieteilijät, sosiologit, suunnittelijat ja psykologit.
- **Paikka eroaa tilasta**: se on fyysinen sijainti, johon liitetään **sosiaalisesti rakentuneita merkityksiä ja tunteita**.
- **Paikka on kattavampi käsite kuin "takapiha"** – se huomioi sekä objektiiviset että subjektiiviset näkökulmat.
- **Ympäristöpsykologiassa** korostuvat:
 - *Paikkaan kiinnittyminen*: tunnesiteet ihmisen ja ympäristön välillä.
 - *Paikkaidentiteetti*: yhteys minuuden ja ympäristön välillä.
- **Kulttuurisessa maantieteessä** tarkastellaan:
 - *Paikkatunne*: tietoisuus paikan erityispiirteistä.
- *Paikka sosiaalisena solmukohtana*: monitasoiset vuorovaikutukset yli rajojen
- Tutkimusta yhdistää erityinen kiinnostus *kotiin*:
 - Korostaa **kodin emotionaalista ja subjektiivista merkitystä**.
 - Näkee kodin **alueellisesti hajanaisena**, ei vain fyysisenä yksikkönä.
 - Liittää kodin **hallinnan ja vaikutusmahdollisuuden tunteeseen**.

Paikkasidonnaisuus (1/2)

- **Paikkasidonnaisuus vaikuttaa voimakkaasti energiahankkeiden hyväksyttävyyteen** – kiintymys tuttuun ympäristöön lisää vastustusta.
- **Norjan vesivoimahankkeen vastustus** kasvoi alueilla, joihin asukkaat tunsivat vahvaa paikallista kiintymystä.
- **Yhdysvalloissa merituulivoiman vastustus** perustui kokemukseen merestä erityisenä ja koskemattomana paikkana, jota ei tulisi muuttaa.
- **Maaseutumaisemien koettu merkitys ja identiteetti** vaikuttavat siihen, kuinka todennäköisesti alueella vastustetaan uusia energiaratkaisuja.
- **Tuulivoiman rakentaminen voi häiritä tunnesidettä paikkaan** heikentämällä alueen koettua ainutlaatuisuutta, kuten kylä- tai rannikkoympäristöissä.



Paikkasidonnaisuus (2/2)

- **Paikkasidonnaisuus ja paikkaidentiteetti auttavat ymmärtämään energiahankkeiden herättämiä subjektiivisia reaktioita.**
- **Julkinen vastustus voi syntyä, kun olemassa oleva suhde paikkaan häiriintyy** esimerkiksi maisemien, käyttötarkoituksen tai oikeudellisen statuksen muutoksista.
- **Häiriöitä voi aiheuttaa** mm. pakkosiirto, ympäristön muutos, saastumisen leima tai suojelualueeksi nimeäminen.
- **Wisconsinin (Vilas County) järviolueella kaavoituksen vastustusta selitti** vahva kiintymys alueeseen sekä paikan symbolinen merkitys.
 - **Jos paikka nähtiin ”mahdollisuutena paeta ulos sivistyksen parista”**, vastustus oli todennäköisempää kuin silloin, kun se nähtiin vain osana arkista yhteisöä.
 - **Vastustus ei aina riipu kiintymyksen määrästä**, vaan myös siitä, millaisena paikka koetaan ja mitä se ihmisille symboloi.



Stedman, R. C. (2002). Toward a Social Psychology of Place: Predicting Behavior from Place-Based Cognitions, Attitude, and Identity. *Environment and Behavior*, 34(5), 561–581.

Paikka ja identiteetti

- **Ihmiset kiinnittyvät emotionaalisesti paikkoihin**, koska niillä on symbolista merkitystä, muistoja ja henkilökohtaisia kokemuksia.
- **Paikat voivat vahvistaa yksilön identiteettiä** tarjoamalla tunteen jatkuvuudesta, omaleimaisuudesta ja (yhteisöllisestä) tehokkuudesta.
- **Toistuvat kokemukset samassa paikassa**, kuten pitkäaikainen asuminen tai vuosittaiset vierailut, lisäävät kiintymystä.
- **Paikan ainutlaatuiset piirteet ja yhteisön erityisyys** voivat lisätä positiivista identiteetin tunnetta.
- **Jos uusiutuvan energian hankkeet uhkaavat näitä merkityksiä**, se voi häiritä paikkaidentiteettiä ja kiintymystä.
- **Tällainen häiriö voi johtaa paikkasuojelutoimiin**, kuten hankkeiden vastustamiseen tai mobilisaatioon niiden estämiseksi.



Esimerkki: Yhteentörmäys paikallisen identiteetin ja maisemäkäsitys vs teknologiset ja poliittiset päämäärät

- Pohjois-Walesissa ehdotettiin suuren 750 MW:n merituulipuiston rakentamista noin 15 km päähän rannikosta.
- Hanke sijoittui alueelle, jonka rannikkokaupungit kuten Llandudno ovat historiallisesti panostaneet matkailuun.
- Paikalliset asukkaat kokivat hankkeen uhkaavan paikkakunnan identiteettiä ja maisemaa.
- Asukkaat perustivat "Save Our Scenery" -toimintaryhmän vastustamaan tuulipuistoa.
- Vastustuksen taustalla oli huoli maiseman säilyttämisestä ja paikan luonteen suojelusta.
- Rakennuttaja puolusti hanketta ilmastonmuutoksen torjumisen näkökulmasta.
- Poliittiset päättäjät näkivät hankkeen keinona saavuttaa kansalliset uusiutuvan energian tavoitteet.



Paikka sosiaalisena käsitteenä ja sitoutuminen uusiutuvan energian hankkeisiin (1/2)

- Paikan näkökulma eroaa sijoituspaikka- ja takapihakäsitteistä korostamalla paikan sosiaalista merkitystä.
- Kehittäjiä kannustetaan huomioimaan paikallisten symboliset merkitykset ja tunnesiteet jo varhaisessa vaiheessa.
- Paikkamäärittelyssä tulisi yhdistää objektiiviset tekijät (esim. resurssit, verkkoyhteys) ja subjektiiviset kokemukset.
- Yleisön osallistaminen tulisi aloittaa varhain kuuntelemalla, mitä paikka merkitsee paikallisille.
- Osallistamismenetelmiin voi kuulua esimerkiksi ryhmäkeskustelut, kyselyt ja vapaat assosiaatiotehtävät.
- Tavoitteena ei ole pelkästään tiedottaa teknologiasta, vaan ymmärtää paikallisten näkemyksiä ja rakentaa vuorovaikutusta.
- Tämä lähestymistapa voi vahvistaa paikallista hyväksyntää ja ehkäistä vastustusta jo kehitysvaiheessa.

Paikka sosiaalisena käsitteenä ja sitoutuminen uusiutuvan energian hankkeisiin (2/2)

- Kun paikan merkitykset ja tunteet on tunnistettu, voidaan rakentaa kokonaisvaltainen kertomus, joka liittyy hankkeen osaksi paikallista tarinaa.
- Tavoitteena on osoittaa, että hanke tukee tai vahvistaa paikkaan liittyvää jatkuvuutta ja erityisyyden tunnetta.
- Kehittäjän roolina olisi työskennellä osallistavasti yhteisön ja paikallisten sidosryhmien kanssa.
- Painopiste siirtyy teknologian esittelystä paikallisten kokemusten ja muistojen kuunteluun.
- Paikkalähtöinen lähestymistapa keskittyy sovittamaan teknologia osaksi paikan ainutlaatuisia historiaa ja identiteettiä.
- Hankkeen soveltuvuutta mitataan sillä, kokevatko paikalliset sen säilyttävän tai vahvistavan paikan merkityksiä.
- Teknologian ja paikan yhteensopivuuden rakentaminen vaatii kerronnallisten mahdollisuuksien hyödyntämistä, ei vain teknisiä perusteluja.
- Mikäli paikan merkityksiä ei huomioida, riskinä on vastustus ja paikkasidonaisuuden häiriintyminen.

NIMBY – Loppupäätelmät (1/2)

- Laajamittaisilla uusiutuvan energian hankkeilla on monenlaisia ihmisiin ja ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia, minkä vuoksi ne ovat usein kohdanneet vastustusta.
- Yhteiskuntatieteellisessä tutkimuksessa on ollut taipumus jättää huomiotta energiahankkeiden "*missä*"-ulottuvuus verrattuna "*mitä*" tai "*miten*" -ulottuvuuksiin ja keskittyä teknologian tai päätöksentekoprosessin ominaispiirteisiin kontekstin tai paikkakunnan ominaispiirteiden sijasta.
- On olemassa rohkaisevia merkkejä siitä, että tämä on alkanut muuttua, ja ymmärrämme paikan merkitykseen paikallisten reaktioiden selittämisessä.
- Uusiutuvien energialähteiden kehittämisen *sijaintipaikka* on tärkeä kysymys, joka on otettava huomioon sen ohella, *mitä* ja *miten*- ulottuvuuksia tutkitaan, kun tutkitaan kansalaisten sitoutumista.

NIMBY – Loppupäätelmät (2/2)

- Kontekstia kuvataan usein kahdella tavalla: "paikka" ja "takapiha", mutta molemmat jäävät riittämättömiksi paikallisuuden monimuotoisuuden selittämisessä.
- "Takapiha"-näkökulma voi vähätellä ihmisten ja ympäristön välistä suhdetta ja heikentää yleisön sitoutumista.
- Olemassa olevaan ympäristöön sijoittaminen nähdään prosessina, jossa teknologia asetetaan olemassa oleviin fyysisiin ja sosiaalisiin paikkoihin.
- Paikka koostuu sekä aineellisista että symbolisista ulottuvuuksista: maantieteestä, muistoista, tunteista ja merkityksistä.
- Paikan käsitteen moniulotteisuus tekee teknologian käyttöönotosta haastavampaa, mutta tarjoaa myös syvällisemmän ymmärryksen kontekstista.
- Vältettävä yksinkertaistavia käsitteitä, jotka voivat lisätä epäluuloa ja vastustusta.
- Tarvitaan osallistavia käytäntöjä, jotka tunnistavat paikkasidonnaisuuden ja paikkaidentiteetin merkityksen.
- Tavoitteena on kehittää uskottavia, paikkaan liittyviä kertomuksia, jotka tukevat hankkeiden hyväksyttävyyttä ja paikallista sitoutumista.

Strateginen vuorovaikutus puhtaan siirtymän hankkeissa

Paikallinen hyväksyttävyyys - YIMBY

Jouni K Juntunen

A! Aalto University
Executive Education
Professional Development



Rahoittaja

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus



Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

YIMBY taustaa

- Energiantuotantoon liittyvä aktivismi on perinteisesti kohdistunut olemassa oleviin laitoksiin, kuten ydinvoimaloihin ja hiilivoimaloihin.
- Aktivismi on laajentunut: nykyisin järjestetään myös ennakoivia protesteja suunniteltuja hankkeita vastaan.
- Kehittyvissä maissa vastustetaan usein suuria energiainvestointeja, kuten vesivoimaloita.
- Ympäristöaktivistit eivät enää keskity pelkästään "likaisen" energian vastustamiseen, vaan myös "puhtaan" energian ja hajautettujen hallintamallien edistämiseen.
- On syntynyt uusia kampanjoita, jotka lisäävät uusiutuvan energian kysyntää.
- Yes in my backyard – YIMBY - voidaan erityisesti nähdä aktivismina uusiutuvan energian puolesta.
- Hallitukset ja energiayhtiöt ovat reagoineet ympäristöaktivistien paineeseen eri tavoin: osa pitää kiinni fossiilisista polttoaineista, osa siirtyy kohti uusiutuvaa energiaa.



Kategoria	Fossiilisen energiajärjestelmän vastustaminen	Fossiilijärjestelmän muutoksen vastustaminen
Valituksen kohteet	Ympäristötappiot ja heikentynyt hyvinvointi, erityisesti tulevien sukupolvien osalta.	Taloudelliset menetykset ja sosiaalisen vallan heikkeneminen.
Huolenaiheet	Yhteiskuntien, hallitusten ja yritysten epäonnistuminen ympäristö- ja yhteiskunnallisten kriisien ratkaisemisessa.	Hallitusten epäonnistuminen tunnistaa ja käsitellä hyvinvoinnin, aseman ja vaikutusvallan menetystä.
Mitä vastustetaan?	Tuotannon ja kulutuksen kasvu; massatuotanto; liikakäyttö; taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen eriarvoisuus.	Taloudellisen, sosiaalisen tai kulttuurisen pääoman menetys; suhteellinen deprivaaation tunne; sosiaalinen lasku.
Maailmankuva	Ekosentrinen (vox naturae).	Antroposentrinen (vox populi).
Vastustajat	Kapitalistinen järjestelmä, joka edellyttää jatkuvaa talouskasvua.	Poliittiset, kulttuuriset ja tieteelliset eliitit.
Kohderyhmä	Ilman valtaa olevat ryhmät, mukaan lukien nuoret, alkuperäiskansat, ei-inhimilliset toimijat.	Itseään "tavallisina", "paikallisina", "aitoina" tai "normaaleina" pitäytyvät ihmiset.
Poliittinen suuntautuminen	Vasemmistolaiset puolueet.	Oikeistolaiset puolueet.
Esimerkkejä kirjallisuudessa	Fridays-for-Future; Putki protestit; People's Climate Movement; Fossil Gas Trap; Degrowth-liike; Extinction Rebellion; Urgenda.	Keltaliiviliike; Maanviljelijöiden protestit; Pro-diesel-mielenosoitukset Saksassa ja Belgiassa; 2022 Freedom Convoy Kanadassa.

Ympäristöaktivistit ja fossiilisten vastustus, USA esimerkkejä

- Mountaintop removal (MTR) -hiilikaivostoiminta on herätti paljon vastarintaa Yhdysvaltojen Appalakkien alueella.
- Mountain Justice -järjestö keskeinen toimija MTR-kaivostoiminnan vastustamisessa ja pyrki nostamaan aiheen valtakunnalliseksi.
- Järjestö pyrkii kumoamaan "puhdas hiili" -myytin ja työllisyys vs. ympäristö -vastakkainasettelun.
- Mountain Justice keskittyy suoraan toimintaan useissa osavaltioissa (mm. Länsi-Virginia, Tennessee, Kentucky).
- Muita toimijoita ovat mm. Earthjustice, Appalachian Mountain Advocates ja Natural Resources Defense Council, jotka vaikuttavat lainsäädäntöön oikeudenkäyntien ja lobbaamisen kautta.
- Lakimuutokset ovat epäonnistuneet johtuen lainsäädännön (esim. Surface Mining Control and Reclamation Act) epämääräisyydestä ja poikkeuksista.
- Aktivistit ovat kuitenkin onnistuneet viivästyttämään joitakin hankkeita, kuten Spruce Mine -projektia, joka olisi tuhonnut 2 200 hehtaaria vuori- ja metsämaata.

Jatkuu 15:50

Strateginen vuorovaikutus puhtaan siirtymän hankkeissa

Vuorovaikutus koko elinkaaren ajan

Jouni K Juntunen

A! Aalto University
Executive Education
Professional Development

Rahoittaja
 Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus



Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Elinkaarinäköymä

- Hyvin vähän tutkimusta vuorovaikutuksesta elinkaarella asennusten jälkeen.
- LCA analyysi tyypillinen, mutta sidosryhmien kanssa käyty vuorovaikutus ei.
- Käytännössä kansalaisten mahdollisuudet vaikuttaa esim. tuulivoimaloiden toimintaan valmistumisen jälkeen ovat rajalliset.
- Joissain tapauksissa tuulivoimayhtiöt voivat vapaaehtoisesti ylläpitää vuorovaikutusta esimerkiksi:
 - Seurantaryhmien tai asukastilaisuuksien muodossa.
 - Hyvitysmaksujen kautta.
- Oleellinen kysymys on laajennushankkeet, jossa sosiaaliseen hyväksyntään liittyviin asioihin on pakko palata.
- Tutkimuksessa on tuotu esille ennen hanketta ja hankkeen jälkeen olevia kansalaismielipiteitä ja huolenaiheita. ts. muutospöytäkirjaa.

Vastustuksesta: "social gap theory"

Hyväksytään yleisesti, mutta ei paikallisesti (1/3)

- **Demokraattisen vajauksen selitys** (democratic deficit) väittää, että vähemmistö vastustaa paikallisia tuulivoimaloita, mutta tämä vähemmistö antaa vaikutelman, että heidän näkemyksensä edustavat koko yhteisöä.
- Juuri tietyt koulutukselliset ja sosioekonomiset profiilit omaavat henkilöt sanotaan omaavan merkittävää vaikutusvaltaa tuulivoimahankkeiden estämisessä (Toke, 2005).
- Tämän seurauksena yhteisöt muodostavat eturyhmiä estääkseen hankkeita ja käyttävät mediaa vaikutusvaltansa lisäämiseksi (Jones ja Eiser, 2009).
- Näin vähemmistö usein hallitsee päätöksentekoa, kun taas "hiljaisella enemmistöllä" ei välttämättä ole ääntä.
- Usein vastustusryhmillä on valtaa ainoastaan viivyttää kaavoituspäätöksiä, ei varsinaisesti vaikuttaa niihin, ja kielteiset mielipiteet eivät siksi aina johda kaavoituksen hylkäämiseen, sillä onnistunut vastustus riippuu kontekstista.

Vastustuksesta: ”social gap theory”

Hyväksytään yleisesti, mutta ei paikallisesti (2/3)

- Toiseksi, **ehdollisen tuen selitys** väittää, että tuulivoimaa pidetään yhteisötasolla myönteisenä, mutta tukea annetaan vain, jos tuulivoimalat täyttävät tietyt kriteerit, esimerkiksi ettei niillä ole visuaalista vaikutusta maisemaan (Loring, 2006).
- Asukkaat saattavat esimerkiksi kannattaa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, mutta harkitsevat ensin tietyn hankkeen vaikutuksia paikalliseen luontoon ja ekologiaan ennen tuen antamista.
- Aitken (2010) ja Bell ym. (2005) väittivätkin, että ennalta määritellyt ”rastiruutuun” -tyyliset kyselyt, joilla mitataan yleistä tukea tuulivoimalle, eivät yleensä huomioi näitä ehdollisia tukijoita.

Vastustuksesta: ”social gap theory”

Hyväksytään yleisesti, mutta ei paikallisesti (3/3)

- Kolmanneksi, **itsekkään yksilön selitystä** käytetään usein syynä siihen, miksi ympäristömyönteinen tuki alueellisella tai kansallisella tasolla ei heijastu paikalliseen käyttäytymiseen (Bell ym., 2005).
- Tätä käyttäytymistä kutsutaan nimellä "NIMBY-ilmiö" (not-in-my-backyard, eli ei minun takapihalleni), ja se kuvaa yksilöitä, jotka hyväksyvät uusiutuvan energian hankkeet periaatteessa, mutta vastustavat niitä aktiivisesti omalla alueellaan (Aitken, 2010).
- NIMBY-ilmiö ei ole ainutlaatuinen tuulivoimahankkeille, vaan se näkyy usein kaavoitustilanteissa, joissa pyritään suojelemaan paikallisia arvoja. Tämän vuoksi termiä on laajasti kyseenalaistettu ja kritisoitu (Van der Horst, 2007; Bailey ym., 2011).
- Devine-Wright (2009) korosti erityisesti paikkakiintymyksen merkitystä – eli että kyse ei välttämättä ole turbiinien ulkonäöstä, vaan siitä, että ne uhkaavat yksilön emotionaalista yhteyttä paikkaan tai kotiin.

U-käyrämalli: suhtautuminen ennen ja jälkeen rakentamista (1/2)

- Tuulivoimaan suhtaudutaan usein erittäin myönteisesti ennen altistumista, kielteisemmin silloin kun paikallisia tuulivoimahankkeita harkitaan, ja jälleen myönteisemmin sen jälkeen, kun tuulivoimala on rakennettu (Wolsink, 2007).
- Jotkut tutkijat ovat esittäneet, että jos kehittäjältä saadaan liian vähän tietoa ja jos kokemusta tai viestintää hankkeesta on kehitysvaiheessa rajoitetusti, yleisön ennakkoluulot ja väärinkäsitykset voivat voimistua (Devine-Wright, 2005).

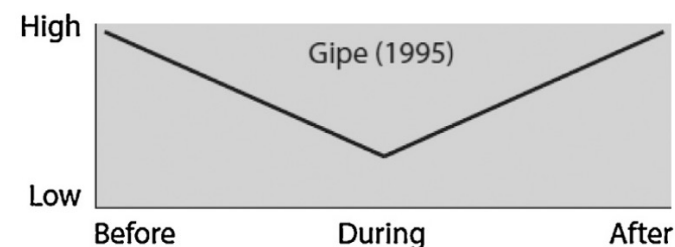
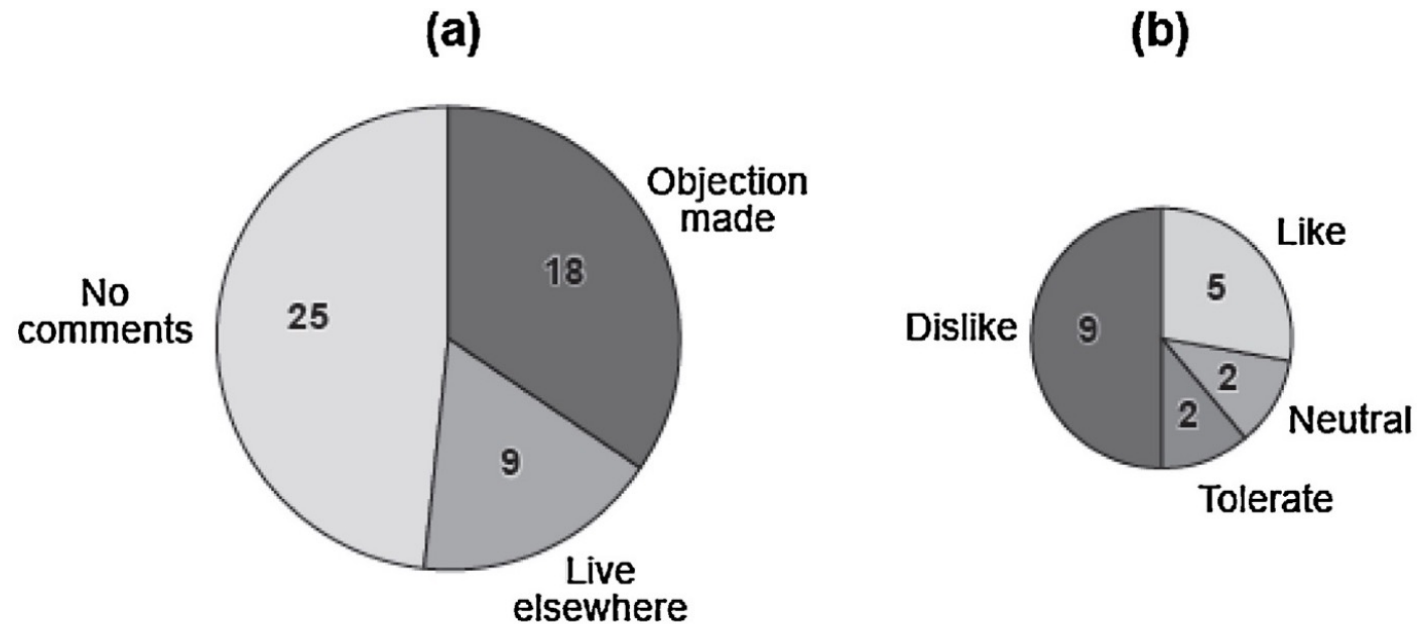


Fig. 1. Pre- and post-installation acceptance of wind energy in a local area (after Gipe, 1995; Krohn and Damborg, 1999; Devine-Wright, 2005).

U-käyrämalli: suhtautuminen ennen ja jälkeen rakentamista (2/2)

- Ymmärryksen puute ja epävarmuus voivat johtaa paikallisten vastustusryhmien muodostumiseen, jotka saattavat myöhemmin huomata pelkojensa olleen perusteettomia rakennusvaiheen jälkeen.
- Vaikka tämä viittaisi siihen, että tiedon lisääntyminen parantaa hyväksyntää, on tutkimusta jossa ei ole todisteita tällaisesta yhteydestä (esim. Wolsink, 2007).
- Hyväksynnän "U-käyrämalli" ei siis todennäköisesti päde kaikkiin tuulihankkeisiin – asenteiden paraneminen ei ole taattua, ja yhteisöillä voi edelleen olla perusteltuja huolenaiheita (Devine-Wright, 2005).
- Näitä kysymyksiä Wilson ja Dyke 2016 tutkimus tarkastelee yksityiskohtaisesti.

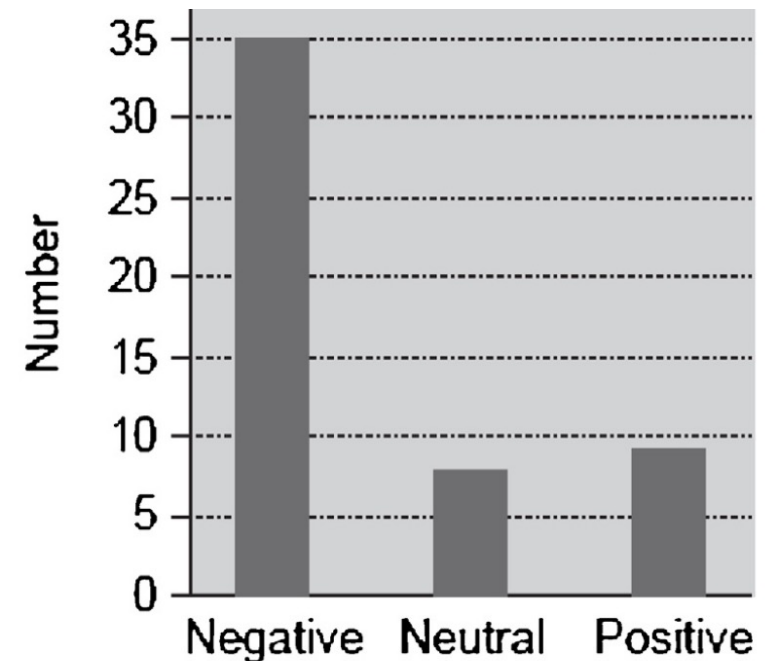
Roskrow Barton Tuulipuisto 2002–2013 (a = ennen voimalaa 2002; b = tilanne 2013)



Laajentaminen (Roskrow Barton)

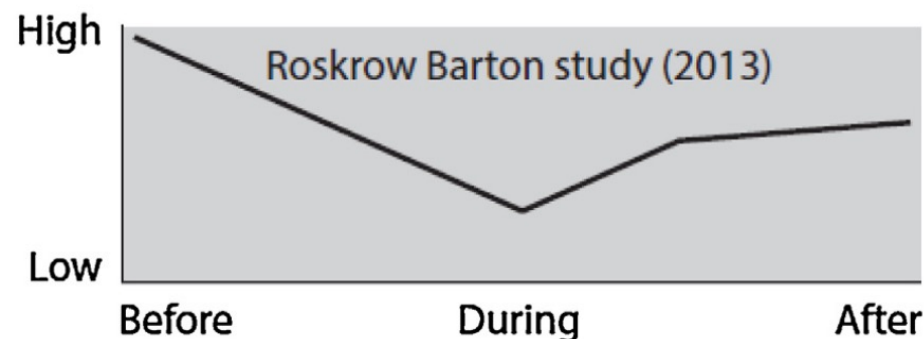


- Asukkailta kysyttiin, tukisivatko he uutta tuulivoimalahanketta omalla alueellaan.
- Tyypillisiä vastauksia olivat: ”En usko, että tarvitsemme enempää”, ”alueella on jo tarpeeksi” ja ”vastustaisin lisää”.
- Kuvassa 6 esitetään, että 52 vastaajasta vain 9 (18 %) tukisi muita tuulivoimamahankkeita (6 sanoi, että se riippuisi etäisyydestä).



- Tämän seurauksena yhteisö vaikuttaa suhtautuvan myönteisemmin tuulivoimalaan sen käyttöönoton jälkeen verrattuna mielipiteisiin ennen rakentamista.
- Tuulivoimaloiden rakentamista edeltävät ja seuraavat mielipiteet voivat olla ”joustavia, ohimeneviä ja sopeutuvia”, ja että asenteet vaihtelevat ajan myötä yksilön ja kontekstin mukaan.
- Myös muut tutkimukset, jotka ovat tarkastelleet suhtautumisen muutosta tuulivoimahankkeisiin ajan kuluessa, tukevat tätä.
 - Warren et al. (2005) havaitsivat, että tuulivoimaloiden läheisyydessä asuvat ihmiset suhtautuivat niihin myönteisemmin käyttöönoton jälkeen
 - Van der Horst (2007): Positiiviset näkemykset tuulivoimaloista ovat yleisempiä niillä, jotka ovat päivittäin tottuneita näkemään niitä.
- Kokemus muuttaa mielipidettä positiivisempaan suuntaan.

- Tulokset eroavat kuitenkin hienovaraisesti Gipe'n (1995), Krohnin ja Damborgin (1999) sekä Devine-Wrightin (2005) esittämistä havainnoista, joissa ehdotettiin yleistä U:n muotoista kehitystä asenteissa.
- Vaikka tämänkin tutkimuksen tulokset noudattavat yleisesti U:n muotoista kaavaa, ne viittaavat monimutkaisempiin, moniulotteisiin ja vivahteikkaampiin yhteisön reaktioihin tuulivoimaloihin. Eri huolenaiheisiin liittyvät hyväksyntäkäyrät näyttävät hieman erilaisilta:
- **Maisemallinen häiritsevyys:** yleisesti myönteinen hyväksyntä käyttöönoton jälkeen (U:n muotoinen).
- **Meluhaitat:** hyväksyntä rakentamisen aikaisista huolista huolimatta, mutta joitakin huolia jäi (U:n muoto hieman oikealle loivennettuna).
- **Vaikutukset kiinteistöjen hintoihin:** ymmärrys käyttöönoton jälkeen, ettei vaikutus ollut merkittävä (U:n muotoinen).
- **Yhteisön taloudelliset hyödyt:** vaihteleva kuva, koska suoraa korvausta ei ole saatu (U:n muoto loivennettuna oikealle).
- **Ympäristövaikutukset:** U:n muotoinen, mutta hieman loivennettuna oikealle.

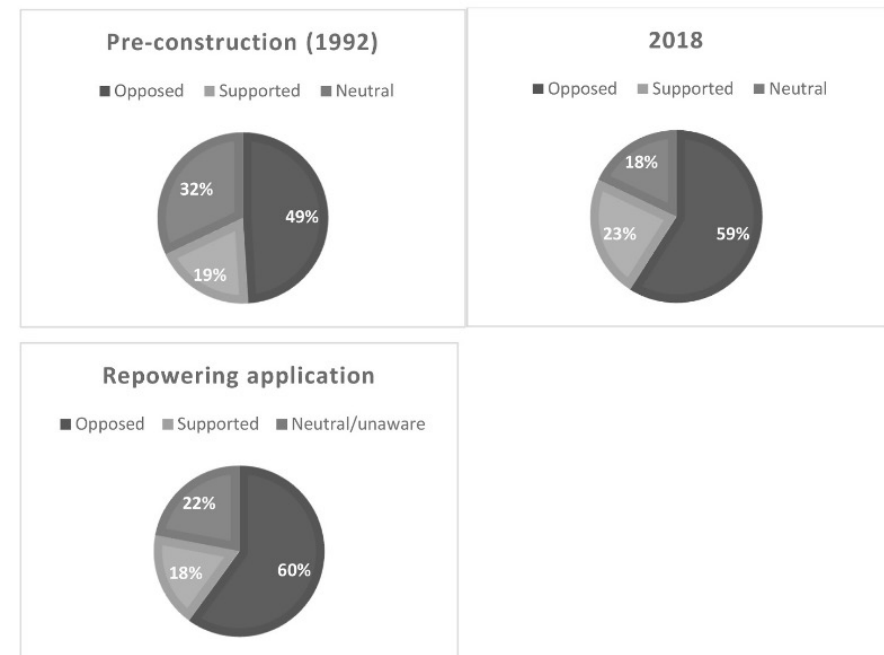


Loppupäätelmät

- Pelko tuulivoimalan läheisyydessä asumisesta vähenee ajan myötä, mutta se ei tue käsitystä siitä, että yhteisö olisi kokonaisuudessaan muuttunut erittäin myönteiseksi voimaloita kohtaan käyttöönoton jälkeen.
- Myönteiset asenteet saattavat lisääntyvät rakentamisen jälkeen, mutta asenteet eivät usein palaudu samalle tai korkeammalle tasolle kuin ennen rakentamista
 - asenteiden paraneminen ei ole taattua eikä se välttämättä kehity eksponentiaalisesti ajan myötä.
- Yksinkertaiset selitysmallit asenteista ei toimi.
 - kokemuksen ja käsityksen välillä ei ole yksinkertaista, lineaarista suhdetta, koska ihmisten arvioihin ja mielipiteisiin vaikuttaa lukuisia muita tekijöitä.

Se siitä U-muotoisesta kehityksestä

- Tulokset osoittavat, että yhteisön tuki tuulivoimaloiden uusimista tai käyttöiän jatkamista koskeville hakemuksille riippuu siitä, millaisia kokemuksia ihmisillä on ollut tuulivoimalan läheisyydessä asumisesta ajan mittaan.
- Ne osoittavat myös, että tekijät, joiden on aiemmin todettu vaikuttavan suhtautumiseen uusiin tuulivoimaloihin – erityisesti koetut hyödyt, osallistuminen suunnitteluprosessiin ja suhteet hankkeen kehittäjään – voivat vaikuttaa myös suhtautumiseen tuulivoimaloiden elinkaaren loppuvaiheen hakemuksiin.



Politiikka

- Tutkimuksen perusteella:
 - Kaikkia tuulivoimaloiden sijainteja ei välttämättä voida uusia, sillä jotkut yhteisöt odottavat voimaloiden poistamista alkuperäisen luvan päättyessä, eikä kaikilla yhteisöillä ole ollut myönteisiä kokemuksia paikallisesta tuulivoimalastaan.
 - Kysymykseksi jää, kuinka paljon vaikutusvaltaa tällaisilla yhteisöillä on elinkaaren loppuvaiheen hakemusten yhteydessä.
 - Tarve kehittyneemmälle politiikalle ja ohjeistukselle uudistamisen tukemiseksi.
- Poliittisia linjauksia tarvitaan myös vaihtoehtoille uudistamiselle.
 - Käyttöiän jatkaminen voi joillakin alueilla olla hyödyllinen ratkaisu, jolla saadaan mahdollisimman paljon irti olemassa olevasta infrastruktuurista ilman muita muutoksia kuin vastaavien osien korjaaminen.
 - Yksi vaihtoehto on osittainen uudistaminen, jossa turbiineja ei poisteta kokonaan, vaan osia, esimerkiksi siivet, korvataan uudemmalla teknologialla.

Asenteet eivät välttämättä muutu elinkaarella positiiviseen suuntaan.

Mitä ajatuksia tämä herättää hankkeiden vuorovaikutuksen osalta?

Kiitos!